

Könyvismertető

Horváth Róbert, Srágli Lajos, Tóth János:
Az 1956-os forradalom az olajiparban

Szerencsések voltak azok, akik a Morvai Tibor levelező-listáján is megjelent meghívó alapján részt vettek „Az 1956-os forradalom az olajiparban” c. könyv bemutatóján 2017. március 30-án, Zalaegerszegen, ill. 2017. június 1-én Lovászában.

Bár a szerzők eredetileg 2006-ban kívánták a könyvet megjelentetni, de technikai okokból – szerintem szerencsére – 2017-ben jött ki a nyomdából, ezzel is emlékezve az első letartóztatásokra, hiszen azok időpontja 1957. február 20. volt (Pollok László).

Ez a könyv, mint Tóth János az előszóban írja „szerény kárpótlás a nagyrészt elmaradt szerény igazságtétel, a sok igazságtalanság, jóvátehetetlen események után”. A könyvben a korábban megjelentek után – az irodalomjegyzékben 28 szerepel (egy a mostani könyvismertető tollából) – új riportok, új információk szerepelnek, ami elsősorban annak köszönhető, hogy az „első szerző” (Horváth Róbert) mellé felsorakozott Srágli Lajos és Tóth János, akik már 1991-ben elkezdték a kutatást.

Azért mertem vállalkozni ennek a könyvnek az ismertetésére, mert:

- 1955-ben, mint III. évfolyamot befejezett olajmérnök hallgató praxiban Babócsán voltam, ahol nagyon sok olajipari szakemberrel volt szerencsém találkozni/megismerkedni.
- 1956 nyarán egy olajipari szakmai csoport utazott Ploiesti-be, és egy páran, már mint IV. évfolyamot végzettek, utazhattunk a kizárólag olajmérnökökből álló csapattal.
- 1957-es végzésem után mélyfúró vállalatnál kezdtem dolgozni, és kapcsolatban voltam több olajipari szakemberrel, és tőlük hallottam a letartóztatásokról.

Ezt a könyvet az Olvasó nem tudja letenni. Tisztelettel adózik a könyvben szereplő meghurcoltaknak, mert olyan hihetetlen megaláztatásokban, kínzásokban volt részük, amit el sem tudunk képzelni. A vállalatok szadisták voltak, sajnos a könyvben nem találunk utalást, hogy később milyen büntetést kaptak, sőt a könyvben szerepel „... egy gellénházi személy, aki több 1956-os forradalmár és családja életét keserítette meg ... a rendszerváltás után sem indult ellene eljárás, sőt elismert íróként, művészként távozott el”.

A 201 oldalas (A/4 formátumú) könyv Ungváry Krisztián történész és Tóth János előszavával kezdődik, majd Horváth Róbert bevezetését követi Tóth János „Történelmi háttér. Emberi sorsok” c. írása.

Talán még soha, sehol nem jelent meg Turkovich György „Feljegyzés” című 4 oldalas írása, akit 1955. november 1-jei hatállyal, erőszakkal felrendeltek az Állami Ellenőrzési Minisztériumba, és akinek három beosztottja volt, Lovász Károly vegyészmérnök, Kiss Sándor közgazdász, Czinki Imre közgazdász (nem véletlen, hogy az első kettő korán, infarktusban halt meg). A munkába bevonták Kertai Györgyöt, Bán Ákost és Alliquander Ödönt, akik nem voltak hajlandók azt az anyagot szolgáltatni, amit „elvártak”, sőt Csabai igazgató és Bence László neve is szerepelt azon a listán, ami Házi Árpád miniszternél volt, akiket ezért felelősségre kell

vonni. A mások által vállalt „anyag” (jegyzőkönyv lezáró értekezlet) megbeszélését október 25-re tűzték ki. Félő volt letartóztatásuk, de megmentette őket az 1956-os forradalom kitörése.

Ezt követően az alábbi fejezetek olvashatók:

Srágli Lajos, Tóth János: A Majerszky-per és körülményei
Srágli Lajos: Buda Ernő és társai ügye

Srágli Lajos: Koncepciós perek és perindítási kísérletek a magyarországi olajiparban

Riportok (zárójelben a készítés dátuma)

Farkas Béla okl. bányamérnök (2001. június 14-én)

Dr. Korim Kálmán okl. geológus (1991. október 17-én)

Pollok László okl. gépészmérnök (2006. július 19-én és 29-én)

Dr. Várszegi Lajos jogász (Amerikából 1993-ban küldött I. rész, a második magyarországi látogatása során 1995-ben)

Farkas Aladár gázfogadó-állomás kezelő (időpont nélkül)

Gellén Antal telefonszerelő, karbantartó (2016. szeptember)

Kiss Jenő pedagógus, a rendszerváltás után az első gellénházi polgármester (2016. május)

Kántás Károly geofizikus és fiai: István, János (időpont nélkül)

Dr. Korim Kálmánné (1999. augusztus)

Mellékletek

– Képjegyzék

– A Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum rövid története + 7 színes kép

– Tüntetés, a szovjet hősi emlékmű ledöntése Bázakerettyén + 11 színes kép

– Az 1956-os forradalom 10 színes fényképe.

A nagy szakmai tartalommal, sok eredeti dokumentumot közlő, kiváló minőségben készült könyv szerkesztője Tóth János, a nagyon izléses fedélterv készítője és nyomdai szerkesztő Varga Gábor György, a nyomdai munkák a Pátria Nyomda Zrt. (Budapest) dolgozóit dicsérik.

A könyv a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum Közleményeinek 31. száma, Zalaegerszegen a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeumban (8900 Zalaegerszeg, Wlassics Gyula u. 13.; tel.: +36 92 313-632; e-mail: moim@olajmuzeum.hu) és Budapesten a Fekete Arany Klubban (1111 Budapest, Bartók Béla u. 34.; tel.: +36 30 322-6131; e-mail: fak.pub@gmail.com) szerezhető be.

Dr. Horn János

Debreczeni Márton műszaki öröksége

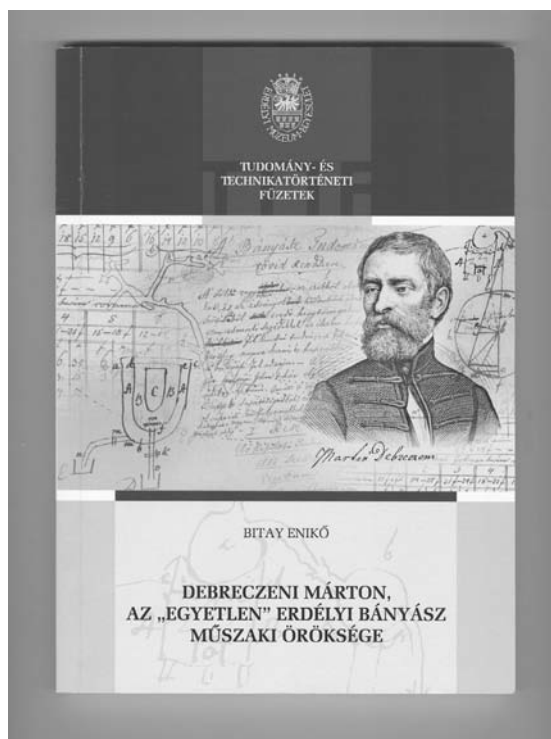
2016-ban került kiadásra Debreczeni Márton halálának 155. évfordulója alkalmából Kolozsvárott, az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadványaként Bitay Enikő akadémikus, egyetemi docens, EME főtítkára „Debreczeni Márton, az „egyetlen” erdélyi bányász műszaki öröksége” című könyve, a Tudomány- és Technikatörténeti Füzetek 9. számaként.

A szerző Debreczeni Márton műszaki hagyatékából – melynek feldolgozásával adós maradt az utókor – életpályájának felvázolása mellett a kéziratos hagyaték ismertetésével kíván valamennyit törleszteni. A kéziratos dokumentumnak a feldolgozása során elsődlegesen a műszaki újításokra terjedt ki a szerző figyelme, ennek a jegyében bontja ki Debreczeni Márton műszaki-tudományos tevékenységét, amelynek eredménye nemcsak itthon, hanem külföldön is

elismerést szerzett számára. Műszaki alkotásai, írásai értékteremtőek. Fellendítette a 19. század bányászatát-kohászatát, iparát. *Debreczeni Márton* igazi műszaki egyéniség, példakép, s nevezhető az egyetlen erdélyi bányásznak.

Bitay Enikő a bevezető után négy fejezetben foglalja össze mondandóját az alábbiak szerint:

1. *Debreczeni Márton* pályafutása (életét és szakmaválasztását kortársai tükrében mutatja be)
2. *Debreczeni Márton* újításai (a Debreczeni-féle csigafűvő, technológiai újítások, műszaki feljegyzések, számítások, rajzok).
3. *Debreczeni Márton* hozzájárulása a magyar műszaki nyelv megteremtéséhez, többek között:
 - a magyar nyelvű szakképzés,
 - *Debreczeni Márton* és a selmecbányai akadémia,
 - a magyar nyelvű műszaki társulatok, intézmények megjelenésének jelentősége,
 - a műszaki szaknyelv és a szakirodalom kialakulásának története.
 - *Debreczeni Márton* kéziratban maradt szakmunkái,
 - a szótártörténet állomásai: szótáraink a 19. századig, magyar szótárak a 19. század első felében, a műszaki bányászati szakszótárak, és végül *Debreczeni Márton* szótárjai.
4. *Debreczeni Márton* az Erdélyi Digitális Adattár Tudóstárában.

A fejezeteket számos fénykép, tervrajz, jegyzet, könyvborító és -részletek teszik színessé, ezek száma 45 db, míg 96 db a felhasznált irodalom száma. A lektori munkát *Debreczeni-Droppán Béla* történész, levéltáros és Tóth László, a műszaki tudományok doktora, egyetemi tanár végezték. A nívós nyomdai munkálatokat a Gyergyószentmiklósi F&F International Kft. kiadó és nyomda végezte. A kötet megjelenését támogatta a Nemzeti Kulturális Alap, a Bethlen

Gábor Alap, a Magyar Tudományos Akadémia és az ME Műszaki Tudományok Szakosztálya. Készült a magyar állam támogatásával.

Csath Béla

Néhány jelentős hazai és külföldi gyógyvíz hidro-geokémiája

A Magyar Hidrológiai Társaság 100. évfordulójára magánkiadásban jelent meg tavaly év végén *Dobos Irma* és *Scheuer Gyula* szerkesztésében a „Néhány jelentős hazai és külföldi gyógyvíz hidrogeokémiája” c. A/4 formátumú 126 oldalas könyv.

A szerkesztők rövid életrajza a könyv 8. oldalán olvasható.

A kötetben több mint 15 éves kutatás eredményét foglalták össze a szerkesztők, öt egymástól független, de egymást kiegészítő, a korábbi években már megjelent tanulmányokból. A fő célkitűzés szerint elsősorban a hazai termál-karsztvizeket vizsgálták, és összehasonlították hasonló és eltérő földtani adottságokkal, illetve több esetben valamelyik tengervíz jellegével. Egyes esetekben a medenceüledék ásvány- és gyógyvizeinek vizsgálati eredményét is hozzákapcsolták a kutatásaikhoz.

A 126 oldalas könyv az alábbi fő fejezetekre tagozódik:

A./ A kutatásban élenjárók

B./ Elvégzett elemzések

- A Rába-völgyben és a Sárvár-Rábasömjén környékének és a Duna-Tisza köze déli határ-menti hévízkútjainak makro- és mikroelemeinek összehasonlító vizsgálata
- Egyes hazai konyhasós vizek makro- és mikroelemei összehasonlítva néhány külföldi előfordulással
- Szénsavas források, kutak makro- és mikroelem vizsgálata Parádsasváron és Parád környékén
- Komárom és Esztergom között Szlovákiával közös Duna-szakaszon feltárt hévizek hidrogeokémiái összehasonlító vizsgálata
- Karlovy Vary (Karlsbad, Csehország) világhírű gyógyforrásai (Talán most először olvashatjuk, hogy a gyógyfürdő mozgalmas történelmi múltja az 1300-as évekre nyúlik vissza, amikor *IV. Károly* német-római császár és cseh király vadászat közben szarvast üldözve felfedezte a Peplá folyó medrében gejzirként magasra feltörő (6-8 méter) gőzölgő forró vízü forrásokat, és a monda szerint 1350-ben elrendelte a fürdő létesítését.)

Minden fejezet után gazdag irodalomjegyzék olvasható.

A szerkesztők igen gazdag mellékleteket is csatoltak, így 10 fekete-fehér fényképet, 46 színes fényképet, 23 táblázatot, 38 ábrát.

Ez a könyv hiányt pótol, ugyanis ilyen részletes, dokumentált szakmai anyag e területről még nem jelent meg. Csak egyetlen „szépséghibája” van ennek a könyvnek, hogy viszonylag kevés (100) példányban jelent meg, de már olvasható az MTA, az Országgyűlés, az MFGI és az MFT könyvtárában.

Az, hogy egy kiváló minőségű könyv jelent meg, az köszönhető a műszaki szerkesztő *Piros Olgának* és a PR-Innovation nyomda dolgozóinak.

Dr. Horn János

Dr. Horn János könyvsorozatának elérhetősége a MEK-ben

A BKL-ben folyamatosan hírt adtunk *dr. Horn János* tiszteleti tagunk könyvszerkesztői munkásságáról, melyben a megjelenő kötetekben hazai bányászatunk, kohászatunk szakemberei mutatkoznak be, ill. az életükön keresztül mutatják be szakmaink elmúlt évtizedeinek történéseit.

Dr. Dül Jenő hívta fel a figyelmünket, hogy a könyvek most már hiánytalanul elérhetők a Magyar Elektronikus Könyvtárban (MEK). Örömmel adjuk közre alább az – elképesztően hosszú – listát, hogy ily módon bárki elérhesse. A lista a feltüntetett megjelenési évek sorrendjében készült, és a cím alatti linken az adott kötet letölthető. A listához egy névmutató (kik szerepelnek az egyes kötetekben) is tartozik, amit helyhiány miatt itt nem közölhetünk, de kérésre (a bk1.banyaszat@t-online.hu címről) szívesen megküldünk.

A sorozat készítése nem állt le, már készítik az életút leírásukat a 2017. évi kötethez felkért pályatársak.

Ezúton is köszönjük *dr. Horn János* és *dr. Piros Olga* munkáját, és a folytatáshoz további erőt, egészséget kívánunk! Jó Szerencsét!

Szerkesztőség

2002 KÉPESLAP-BÁNYÁSZAT

<http://mek.oszk.hu/16300/16388/16388.pdf>

2002 EGY SZAKMA TÜNDÖKLÉSE ÉS HANYATLÁSA

A földtan és bányászat Kossuth-, Állami- és Széchenyi-díjasai 1948-1999.

<http://mek.oszk.hu/15700/15771/15771.pdf>

2004 Ahogy én láttam

<http://mek.oszk.hu/15700/15775/15775.pdf>

2004 nem CSAK A SZÉPRE EMLÉKEZEM...

<http://mek.oszk.hu/15700/15776/15776.pdf>

2005 Főgeológusok visszaemlékezései

<http://mek.oszk.hu/15800/15842/15842.pdf>

2006 Földtan a visszaemlékezések tükrében tudomány- oktatás-bányászat

<http://mek.oszk.hu/15800/15841/15841.pdf>

2007 Életutak – földtudósok az Akadémián

<http://mek.oszk.hu/16000/16001/16001.pdf>

2008 Életutak – földtan, környezetvédelem, bányászat, energetika

<http://mek.oszk.hu/16000/16024/16024.pdf>

2009 Életpályák – földtudományok, bányászat, energetika

<http://mek.oszk.hu/16200/16222/16222.pdf>

2010 Életek – Utak: földtudományok, környezetvédelem, energetika

<http://mek.oszk.hu/16200/16224/16224.pdf>

2011 Életutak – földtudományok, bányászat, fenntartha- tó fejlődés

<http://mek.oszk.hu/16200/16233/16233.pdf>

2012 Élet – Hivatás Földtan, bányászat, energetika

<http://mek.oszk.hu/16400/16432/16432.pdf>

2012 ÉLETPÁLYÁK Kohászat

<http://mek.oszk.hu/17100/17135>

2013 Életünk a hivatásunk Földtudomány, bányászat, energetika

<http://mek.oszk.hu/16400/16435/16435.pdf>

2013 Életünk a hivatásunk Kohászat

<http://mek.oszk.hu/16400/16462/16462.pdf>

2014 Életpályák Földtudomány, energetika, kohászat

<http://mek.oszk.hu/16400/16440/16440.pdf>

2015 Életutak Föld- és műszaki tudományok I.

http://mek.oszk.hu/16400/16448/pdf/16448_1.pdf

2015 Életutak Föld- és műszaki tudományok II.

http://mek.oszk.hu/16400/16448/pdf/16448_2.pdf

2016 Életutak Föld- és műszaki tudományok III.

http://mek.oszk.hu/16400/16480/pdf/16480_1.pdf

2016 Életutak Föld- és műszaki tudományok IV.

http://mek.oszk.hu/16400/16480/pdf/16480_2.pdf

A műegyetem tanárainak József-napi serlegvacsorái

A műegyetemi serlegvacsorák megrendezésének gondolata *dr. Szabó Gusztáv* műegyetemi nyilvános egyetemi rendes tanártól, a m. kir. József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1936/37. tanévi rektor magnificusától ered. Szabó professzor az egyetem legfelsőbb szintű, kollektív vezető testülete, az egyetemi tanács (más néven: nagytanács) 1937. évi június 25-i ülésén – rektori tiszteről leköszönve – „... arra kéri a tanácsot, hogy fogadja el tőle a József nádor emlékének tiszteletére alapított serleget, azzal a rendeltetéssel, hogy évenként március 19-én, József napján összes tanártársaink részvételével, de egyben egyetemünkkel kapcsolatban álló hivatalos és társadalmi előkelőségek meghívásával is egy ünnepi ebéd tartassék, amelyen a mindenkor rektor által felkért tanár tartson serlegbeszédet”.

Az első serlegvacsorát a Szent Gellért Szálló márványtermében tartották 1937. március 19-én, a másodikat 1938-ban, majd két évi „háborús szünet” után 1942-ben ugyanott. A helyszín kiválasztásában bizonyára szerepet játszott, hogy

a szálloda étteremvezetője a „vendéglátás művésze”, Gundel Károly volt.

1943-ban és 1944-ben a nehéz idők komolyságának megfelelően a műegyetemi menza adott helyet a serlegvacsorának (a korabeli meghívón szerepelt, hogy 1 db kenyér-, zsír- és tésztajegyet kellett leadni).

Az 1999. decemberben megjelent „Egyetemtörténeti füzetek”-ben olvashatunk mindezekről *Osváth Zsolt* szakavatott tollából. A 25 oldalas füzetből megismerhetjük a serleget, a szónokokat, a vendégkört, a serlegbeszédet.

Különösen érdekes az 1942. március 19-i serlegvacsora kockás levélpapíron, kézzel írt „ültetésrendje”. A 104 nevet tartalmazó listán a bányá- és kohómérnöki osztályhoz tartozó oktatók neve, beosztása és helyszáma: Szádeczky-Kardoss-Elemér, az ásvány- és földtan nyilvános rendkívüli tanára (helyszáma 43), Széki János, a fémkohászat nyilvános rendes tanára (helyszáma: 88) és Proszta János, az általános vegytan nyilvános rendes tanára (helyszáma: 55).

Dr. Horn János

A világ TOP 10-ei a szénhidrogéniparban (II. rész)

A világ 10 legnagyobb kőolajtermelő országa az éves termelés alapján (2015)

1. **Szaúd-Arábia:** 565 millió tonna
 2. **Amerikai Egyesült Államok:** 555 millió tonna
 3. **Oroszország:** 532 millió tonna
 4. **Kína:** 216 millió tonna
 5. **Kanada:** 214 millió tonna
 6. **Irak:** 186 millió tonna
 7. **Egyesült Arab Emirátusok:** 161 millió tonna
 8. **Kuvait:** 151 millió tonna
 9. **Venezuela:** 146 millió tonna
 10. **Irán:** 133 millió tonna
- (Energdata, Global Energy Statistical Yearbook 2016.)
Magyarország 2014. évi kőolajtermelése: 617 070 tonna = 0,61707 millió tonna
(Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, Ásványvagyon, 2015. 01. 01.)

A világ 10 legnagyobb olajtársasága a napi kőolajtermelés alapján (2015)

1. **Saudi Arabian Oil Company (Aramco)**
12,5 millió hordó/nap = 1 987 250 m³/nap ≈ 1 689 165 tonna/nap.
Az 1933-ban alakult céget 1973-ban vásárolta ki a szaúdi állam az USA Aramcotól, állami társaság, székhelye Dhahram (Szaúd-Arábia), alkalmazottak száma 61 910 fő.
2. **Gazprom**
8,38 millió hordó/nap = 1 332 252 m³/nap ≈ 1 132 414 tonna/nap.
Az 1989-ben alapított cég Oroszország legnagyobb társasága, integrált olajvállalat, 33 leányvállalata van, székhelye Moszkva, alkalmazottak száma 404 000 fő.
3. **Rosneft**
5,07 millió hordó/nap = 806 029 m³/nap ≈ 685 125 tonna/nap.
Az 1993-ban alapított integrált – nagyjából részben állami tulajdonú – olajvállalat székhelye Moszkva, alkalmazottak száma 106 000 fő.
4. **China National Petroleum Corp. (CNPC)**
4,4 millió hordó/nap = 699 512 m³/nap ≈ 594 585 tonna/nap.
Állami társaság, alapítva 1988-ban, központja Beijing (Peking, Kína), alkalmazottak száma 1 636 530 fő.
5. **British Petrol (BP)**
4,1 millió hordó/nap = 651 818 m³/nap ≈ 554 045 tonna/nap.
Az 1909-ben alapított brit multinacionális integrált társaság központja London (Egyesült Királyság), alkalmazottak száma 84 500 fő.
6. **Royal Dutch Shell**
3,9 millió hordó/nap = 620 022 m³/nap ≈ 527 020 tonna/nap.
Holland-angol multinacionális integrált magántársaság, alapítva 1907-ben, székhelye Hága (Hollandia) és London (Egyesült Királyság), alkalmazottak száma 94 ezer fő.
7. **Chevron Corp.**
3,5 millió hordó/nap = 556 430 m³/nap ≈ 472 965

tonna/nap.

San Franciscóban (Kalifornia, USA) 1879-ben alapították Pacific Coast Pil Co. néven, ma integrált olajtársaságként működik, székhelye San Ramon (Kalifornia, USA), alkalmazottak száma 64 700 fő.

8. **Kuwait Petroleum Corp.**
3,2 millió hordó/nap = 508 736 m³/nap ≈ 432 425 tonna/nap.
A kuvaiti nemzeti integrált olajtársaságot 1980-ban alapították, székhelye Kuwait City (Kuwait), alkalmazottak száma 22 000 fő.
9. **Total S.A.**
2,7 millió hordó/nap = 429 246 m³/nap ≈ 364 860 tonna/nap.
Az 1924-ben alapított francia multinacionális integrált társaság központja Courbevoie (Franciaország), alkalmazottak száma 100 307 fő.
10. **Petrobras**
2,55 millió hordó/nap = 405 399 m³/nap ≈ 344 590 tonna/nap.
A multinacionális integrált olajvállalatot – amelynek 64%-a állami tulajdon – 1953-ban alapították, székhelye Rio de Janeiro (Brazília), alkalmazottak száma 80 910 fő.
(Oil & Gas 360, 2016)

A világ 10 legnagyobb földgáztermelő országa az éves termelés alapján (2015)

1. **Amerikai Egyesült Államok:** 769 Mrd m³
 2. **Oroszország:** 650 Mrd m³
 3. **Irán:** 177 Mrd m³
 4. **Katar:** 164 Mrd m³
 5. **Kanada:** 160 Mrd m³
 6. **Kína:** 137 Mrd m³
 7. **Norvégia:** 122 Mrd m³
 8. **Türkmenisztán:** 91 Mrd m³
 9. **Szaúd-Arábia:** 89 Mrd m³
 10. **Algéria:** 82 Mrd m³
- (Energdata, Global Energy Statistical Yearbook 2016.)
Magyarország 2014. évi földgáztermelése: 1,94628 Mrd m³
(Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, Ásványvagyon, 2015. 01. 01.)

A világ 10 legnagyobb földgáztermelő társasága a napi földgáztermelés alapján (2015)

1. **Royal Dutch Shell:** 10,2 Mrd köbláb/nap = 288,8 millió m³/nap
2. **ExxonMobil:** 9,8 Mrd köbláb/nap = 277,5 millió m³/nap
3. **British Petrol (BP):** 5,7 Mrd köbláb/nap = 161,4 millió m³/nap
4. **Chevron:** 5,0 Mrd köbláb/nap = 141,6 millió m³/nap
5. **Statoil ASA:** 4,7 Mrd köbláb/nap = 133,1 millió m³/nap
6. **Eni SpA:** 4,7 Mrd köbláb/nap = 133,1 millió m³/nap
7. **ConocoPhillips:** 3,9 Mrd köbláb/nap = 110,4 millió m³/nap
8. **Chesapeake Energy:** 3,0 Mrd köbláb/nap = 84,9 millió m³/nap
9. **Anadarko Petroleum:** 2,2 Mrd köbláb/nap = 62,3 millió m³/nap

10. **Canadian Natural Resources:** 1,7 milliárd köbláb/nap
= 48,1 millió m³/nap
(Forbes Energy, 12. 08. 2016.) *id. Ősz Árpád*
(A 10 legnagyobb bemutatását következő számainkban folytatjuk – Szerk.)

Kína leállít széntüzelésű-erőmű projekteket

Kína energetikai szabályozó hatósága 11 provinciáját utasította, hogy állítsanak le több mint 100 széntüzelésű villamos-energia projektet. Ezen erőművek összes teljesítménye 100 GW. Ez a drasztikus lépés megfékezi a fosszilis tüzelőanyagok használatát, és az egész világ károsanyag-kibocsátását is csökkentheti. A leállítandó projektek között számos olyan is van, amely már épülőfélben van, olvasható a Reuters hírügynökség tanulmányában.

Reuters 2017. január 17.

Dr. Horn János

Svédek az acélipari CO₂-kibocsátás ellen

A Svéd Acélipari Rt. (SSAB), az LKAB vasércbánya vállalat (Kiruna), valamint a Vattenfall erőművállalat 2016. áprilisban bejelentette, hogy együttesen keresnek megoldást a svéd acélipar CO₂-kibocsátásának csökkentésére. A kutatás-fejlesztés célja, hogy CO₂ helyett vizet bocsássanak ki.

A jelenlegi kokszolók és nagyolvasztók helyett a vízerőművekből származó villamos energiával kívánják feldolgozni az LKAB által termelt legkiválóbb minőségű vasércet. Ugyanakkor a bányászatban is fejlett, energiatakarékos technológiákat alkalmaznak, az ércfeldolgozás, dúsítás, pelletezés során is kiemelt környezetvédelmi eredményeket értek el.

A svéd vasércbányászat és acéltermelés eddig is az egyik leghatékonyabb a világban a CO₂-kibocsátás terén, de most kifejezetten CO₂-mentes célokat tűztek ki. Ezt a törekvést – mely összhangban van a „CO₂-mentes Svédország” programmal – a kiváló svéd természeti erőforrások és technológiák teszik lehetővé.

E&MJ News 2016. április 7.

PT

Japán nukleáris erőművek újraindítása

Japánban a fukusimai balesetet követően megszigorított követelmények szerint levizsgáztatott összes atomerőmű indítását a hatóság engedélyezte. Az újraindításhoz a lakossági hozzájárulás is szükséges, azonban ahogy az indítás közeleg, egyre nő a lakossági tiltakozás.

Az újraindítással kapcsolatos végső döntést a bíróságok fogják meghozni. Ha elutasítják, Japán kénytelen lesz fosszilis tüzelőanyag alapú energiatermelésre áttérni.

Asian Power, 2017. január 16.

Dr. Horn János

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (MOL Nyrt.), az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálya (OMBKE KFVSZ), valamint a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum Alapítvány (MOGIM Alapítvány)

TÖRTÉNETI PÁLYÁZATOT

hirdet, immáron 23. alkalommal, abból a célból, hogy a magyar szénhidrogénipar és a vízbányászat iránt érdeklődők mind szélesebb rétege kapcsolódjon be az iparágunk életével, történetével, fejlődésével kapcsolatos anyaggyűjtésbe, illetve feldolgozásba.

Pályázni lehet a kiírás időpontjáig másutt még nem közölt és más pályázaton nem szereplő olyan egyéni vagy csoportos munkákkal, amelyek az alábbi területek valamelyikét érintik:

- technikatörténet
- gazdaságtörténet
- üzem- és vállalattörténet
- életrajz, visszaemlékezés, kritika
- történeti értékű dokumentumok, fényképgyűjtemények és videofilmek

A pályázaton csak jeligével beküldött munkák vehetnek részt. A pályamű szerzőjének (szerzőinek) adatait (név, cím, elérhetőség) lezárt, azonos jeligéjű borítékban kérjük mellékelni. A postai borítékon feladóként csak a jeligét tüntessék fel!

A pályázatokat írásos pályamű esetén 3 példányban kinyomtatva, a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum címére (8900 Zalaegerszeg, Wlassics Gyula u. 13.) kérjük beküldeni. Amennyiben lehetőségük van rá, kérjük a pályaművet a pályázati anyaggal együtt a fenti címre CD-n is eljuttatni. További információ a 92/313-632-es telefonszámon is kérhető.

Beküldési határidő: 2018. július 31.

Pályadíjak (nettó összegben):

Papp Simon-díj	1 db	100.000,- Ft
I. díj	1 db	70.000,- Ft
II. díj	2 db	50.000,- Ft
III. díj	3 db	35.000,- Ft

A zsűri saját hatáskörben dönthet a meghirdetettől eltérő számú díjról.

A helyezést és díjazást el nem ért pályamunkák, amelyek egyébként mind tartalmi, mind formai szempontból megfelelnek a kiírás követelményeinek, egyenként 15.000 Ft munkajutalomban részesülnek.

Az eredményhirdetés 2018 decemberében várható.

A pályázók kutatómunkájának megkönnyítése érdekében tájékoztatásul közöljük, hogy a Magyar Olaj- és Gázipari Múzeum archívuma, adattára, szakkönyvtára és más gyűjteményei, forrásértékű anyagai – helyszíni kutatás céljára – a pályázók rendelkezésére állnak.

Budapest – Zalaegerszeg, 2017. április

MOL Nyrt. OMBKE KFVSZ MOGIM Alapítvány

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

2017. június 1.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

MIOCÉN PROJEKT

KISLÉPTÉKŰ KÖZETJÖVESZTŐ BÁNYÁSZATI ADAPTER PROTOTÍPUSÁNAK FEJLESZTÉSE

A FÉMGER Kft. együttműködve több szakmai partnerrel, sikeresen pályázott a Széchenyi 2020 „GINOP-2.1.7 Prototípus, termék-, technológia- és szolgáltatásfejlesztés” program keretében bányászati gépfejlesztésre. Az elnyert támogatási összeg 78,71 millió forint.

A MIOCÉN projekt keretében kisléptékű közetjövésztesre alkalmas bányászati adaptert fejlesztünk a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar Bányászati és Geotechnikai Intézet szakmai partnerségével, valamint a HOBAGÉP Bt-vel (vállalati kutatás-fejlesztési partner), Agoston Gabriela formatervező-művésszel (piacra jutás és külföldi promóció), a HUNTRACO Zrt.-vel (Caterpillar teleszkópos rakodógép szállítója) és a ThyssenKrupp FerroGlobus Zrt.-vel, (fémanyagok beszállítója).

A tervezett új technológia két fő gépegységre bontható szét. Az egyik gépegység a jövésztest végző közet-láncfűrész egység kombinálva egy előtolást és forgatást végző hidraulika hengerekből, valamint hidraulikus forgatóegységből álló művel. Az adapter egyik része képes a réselést elvégezni három oldalról a fejtési frontra merőlegesen. A közet-láncfűrész felépítése olyan egyedileg gyártott elemeket tartalmaz, mint például a láncot alkotó fogak, melyek meghatározott, egyedi sorrendben következnek a láncban, és 7-8 foganként ismétlődő láncsort alkotnak, speciálisan a közetminőségre kifejlesztve.

A másik fő gépegység, a réselés közben az első fő gépegység megtámasztását és merevítését hivatott szolgálni, valamint a jövésztest tömb stabilitását és kiemelését végzi egy tárgyasztallal, amin a frontra merőleges irányban speciális ötvözetből készült, kopásálló keményfém lapokon történik a tömbök csúsztatása, több olyan moduláris elemmel kiegészítve, mely a bányászati felhasználás során erős igénybevételnek, kopásnak vannak kitéve.

A multifunkcionális rakodógép projektben a működő, üzemi körülmények között tesztelt prototípus elkészítése mellett, projekt-előkészítési és projektmenedzsment feladatokat is elvégezzük, valamint külföldi promóciós megjelenéssel és piacra jutási szolgáltatás igénybevételével segítjük a termék üzleti bevezetését.

A fejlesztés eredményeként létrejövő jövésztest adapter versenyképes piaci terméké válik, mivel konstrukciójánál fogva teleszkópos rakodógépre egyszerűen felhelyezhető lesz, és olyan kisléptékű tömbjövésztest tesz lehetővé, amire jelenleg nincs elérhető műszaki megoldás a nagy gépgyártók termékkínálatában. A fejlesztésnek köszönhetően a vállalat tíz munkahelyet tud megőrizni.

A projektről bővebb információt a www.miocen.hu oldalon olvashatnak.

További információ kérhető:

Fülöp Viktor Géza bányamérnök, szakmai vezető

Elérhetőség: +36 20 773 3516; femger@femger.hu

TARTALOMJEGYZÉK

(folytatás az 1. oldalról)

DR. LŐRINCZ ÁRPÁD: Az első dinamit okozta bányaszerencsétlenség Gömörben	47
<i>The first mining accident caused by dynamite in Gömör Country</i>	
Egyesületi ügyek	50
Hazai hírek	10, 56, 61
Könyvismertetések	15, 34, 44, 59
Külföldi hírek	49, 62
Személyi hírek	58
Felhívások, közlemények	40, 63, 64, B3

3B

ÜZEMEKET, TECHNOLÓGIÁKAT

TERVEZÜNK, GYÁRTUNK

3B Hungária Kft.

H-8900 Zalaegerszeg,
Wlassics Gyula u. 13.
Tel.: +36 92/549-033
E-mail: info@3bhungaria.hu

www.3bhungaria.hu

A Magyar Öntészeti Szövetség és az
Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Öntészeti Szakosztálya
meghívja az érdeklődő szakembereket a

24. Nemzetközi Magyar Öntőnapok

rendezvényre.

A rendezvény ideje: 2017. október 13–15.

A rendezvény helye: 2053 Herceghalom, Pest megye Hotel Abacus****, www.abacus.hu
Részletes program és regisztráció: www.foundry.hu, illetve foundry@foundry.hu

The Association of Hungarian Foundries and the
Hungarian Mining and Metallurgical Society' Foundry Section
invite you to the events of the

24th International Hungarian Foundry Days

held in the
Hotel Abacus****, Herceghalom, Pest County (in the neighbourhood of Budapest)

on 13–15 October, 2017

Address: 3 Gesztenyés, Herceghalom 2053 www.abacus.hu
Program and registration: www.foundry.matav.hu and foundry@foundry.hu

A legjobb tudásunkra összpontosítva azt szállítjuk, amire a legjobb szüksége van.

Tudta, hogy a Weir Minerals kivételes kínálatával a zagykezelő és zagyszállító berendezések kritikus alkalmazásainak teljes szélességét lefedei?

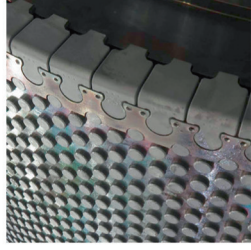
WEIR Minerals

Weir Minerals Hungary
H-2800 Tatabánya Teleki László u. 11. 1/31
T: +36 34 314 794 F: +36 34 314 791
hungary.minerals@mail.weir

www.minerals.weir

ENDURON®
Vibrációs
osztályozók

ENDURON®
Nagynyomású
őrlőhengerek

ENDURON®
Vibrációs
osztályozók

CAVEX®
Hidrociklonok

MULTIFLO®
Bányavízellenítő
szivattyúk

LINATEX®
Gumicsővek

LINATEX®
Gumitermékek

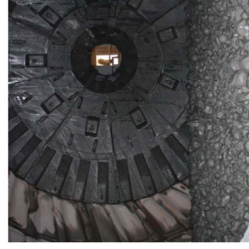
ISOGATE®
Zagyszalépek

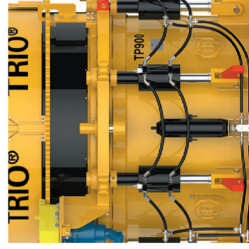
**WEIR MINERALS
SERVICES™**

WARMAN®
Centrifugális
zagyshivattyúk

VULCO®
Kopásálló
malombélések

TRIO®
Aprító
berendezések

Copyright © 2015, Weir Minerals Europe Limited. All rights reserved. CAVEX is a trademark and/or registered trademark of Weir Minerals Australia Ltd; ENDURON is a trademark and/or registered trademark of Weir Minerals Europe Limited; GEMEX is a trademark and/or registered trademark of Gema Industri AB; ISOGATE is a trademark and/or registered trademark of Weir do Brasil Ltda; LINATEX is a trademark and/or registered trademark of Linatex Ltd; MULTIFLO is a trademark and/or registered trademark of Weir Minerals Australia Ltd.; TRIO is a trademark and/or registered trademark of Trio Engineered Products, Inc.; VULCO is a trademark and/or registered trademark of Vulco SA; WARMAN is a trademark and/or registered trademark of Weir Minerals Australia Ltd and Weir Group African IP Ltd. WEIR and the WEIR logo are trademarks and/or registered trademarks of Weir Engineering Services Ltd.